

UNIT

Direktoratet
for IKT og fellestjenester
i høyere utdanning
og forskning

Liss Johansen Sandø, innleid konsulent fra
PwC/prosjektleder og rådgiver for Unit
Trondheim, 5. juni 2019

TEMA

1. Kort om «Utredning om felles nasjonal løsning for tilgang til læringsressurser på tvers av utdanningsinstitusjoner»/ «LOR-utredningen».
2. Hvilke løsninger er vurdert. Oppsummering av vurderinger og forslag.
3. Suksesskriterier for at løsningen skal tas i bruk – delingskultur!
4. Tidsplan videre for LOR i sektoren.
5. Mulig innføringsplan for felles LOR.

DEFINISJONER

Læringsressurser:

- *Komponenter som kan inngå i et undervisningsopplegg (f.eks. dokumenter, presentasjoner, videofiler, bilder, lydfiler m.m.).*
- *Læringsressurser defineres som objekter som kan stå for seg selv.*
- *Komponentene kan inngå i ulike kontekster, f.eks. forelesninger, gruppeøvinger, eksamen m.m.*
- *Læringsressurser kan settes sammen til å dekke et emne/kurs. En læringsressurser i denne sammenheng dekker ikke hele studieprogram alene.*

DEFINISJONER

Løsning for tilgang til læringsressurser:

- *«En løsning som gir lærere og studenter mulighet til å gjenfinne, dele og benytte læringsressurser på tvers av universiteter og høyskoler i Norge og på tvers av andre IT-løsninger som benyttes på disse institusjonene.»*
- Hovedfunksjonene til et LOR er:
  1. å være en felles (autorativ/kvalitetssikret) kilde for læringsressurser
  2. å ha tydelig lisens som viser hvem som kan bruke ressursene

BAKGRUNN

- Meld. St. 16 (2016-2017) «Kultur for kvalitet i høyere utdanning»:
  - ***Regjeringen forventer vesentlig mer samarbeid og deling av læringsressurser på tvers av universiteter og høyskoler.***
- Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren:
  - ***«5.3.2 Utrede løsninger for tilgang til læringsressurser på tvers av utdanningsinstitusjoner»*** er et konkret mål.
- *Handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning:*
  - ***«Prosesser og felles løsninger for økt produksjon og deling av digitale læringsressurser»*** er et prioritert område.

GEVINSTER VED LOR

- **Økt kvalitet i undervisningen**
  - ved å dele og gjenbruke godt læringsinnhold internt og på tvers av universiteter og høyskoler
- **Reduserte kostnader**
  - ved at læringsinnhold deles og gjenfinnes i stedet for å produseres og lagres flere ganger
  - gjelder produksjonskostnader og lagringskostnader
  - gjelder også tidsbruk knyttet til å finne frem til godt læringsinnhold

UTREDNING OM FELLES NASJONAL LØSNING FOR TILGANG TIL LÆRINGSRESSURSER PÅ TVERS AV UTDANNINGSINSTITUSJONER

Kunnskapsdepartementet (KD) viser til digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren 2017-2021 og vil be Unit i samarbeid med Diku og UH-institusjonene om å utrede nasjonale løsninger for tilgang til åpne læringsressurser på tvers av utdanningsinstitusjoner.

UTREDNINGEN/RAPPORTEN

...har et to-delt budskap:

- 1) Foreslår en teknisk løsning for et nasjonalt LOR
- 2) Men, valget av *teknisk løsning* for et LOR er bare en av flere forutsetninger.

«Uten at det arbeides med delingskultur, endringsledelse, opphavsrettslige problemstillinger og et godt innføringsprosjekt, vil man ikke lykkes med å nå målet om utstrakt deling og gjenbruk av læringsressurser på tvers av utdanningsinstitusjoner».

VURDERINGER AV LØSNINGER TAR UTGANGSPUNKT I MÅLGRUPPENES BEHOV

Før vurdering av alternative løsninger, er ulike målgruppers behov definert. Hovedmålgruppene er definert som:

- lærere
- studenter
- institusjoner
- sektoren som helhet

De ulike målgruppenes behov er definert basert på tidligere kravspesifikasjoner for anskaffelse av LOR gjort i sektoren og etter innspill fra en rekke universiteter og høyskoler.

HISTORISK UTVIKLING I SEKTOREN

Tradisjonelt:

- Lagring i LMS og på filområder hos det enkelte universitet og høyskole.
- Læringsressurser har gått tapt i sektoren som følge av lock-in.

Fra ca. 2011:

- Ønske om lagring ett sted, men samtidig å kunne benytte i flere løsninger.
- Ønske om deling, uavhengig av LMS.
- Ønske om å skille LOR-et fra LMS.
- DLR startet utviklet i 2012.

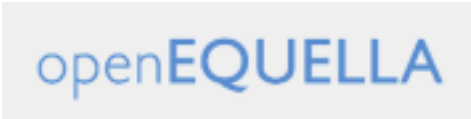
Status i dag:

- DLR er anskaffet av NTNU, OsloMet og BI.
- Enkelte UH benytter Canvas Commons som LOR.
- Løsninger som EQUELLA, har vært vurdert/pilotert av enkelte UH.

HVILKE LØSNINGER ER VURDERT?

Løsninger	Begrunnelse for utvelgelse til vurdering
	DLR er vurdert da det er et LOR som er utviklet i sektoren.
	Canvas Commons er vurdert siden ca. 70% av alle universiteter og høyskoler har tilgang.
	Eksempler på kommersielle eller frittstående løsninger; MERLOT og openEQUELLA .

OPPSUMMERING AV VURDERINGER OG FORSLAG.

Vurderingskriterie	DLR	Canvas Commons	openEQUELLA	Merlot
At løsningen er tilgjengelig for hele sektoren	Green	Red	Green	Green
Funksjonelle behov og brukervennlighet	Green	Yellow	Green	Red
Tekniske og regulatoriske krav og krav til integrasjoner	Green	Red	Green	Yellow
Drift- og videreutvikling	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Økonomi	Yellow	Green	Yellow	Yellow

- Sammenheng til nasjonalt vitenarkiv.
- Canvas Commons kan evt. brukes som et supplement til et nasjonalt LOR.
- LOR som en del av et økosystem for utdanning og forskning.

SUKSESSKRITERIER FOR ET FELLES, NASJONALT LOR

1. Tilrettelegging for god delingskultur
2. Enkel og god håndtering av opphavsrettslige problemstillinger
3. Et godt innføringsprosjekt med god opplæring og med endringsledelse som et sentralt element

TILRETTELEGGING FOR GOD DELINGSKULTUR

Foreslåtte fellestiltak:

1. Nasjonale insentiver gjennom Dikus kvalitetsprogrammer.
2. Policyer på institusjonene (bla. for hvor læringsinnhold lagres).
3. Insentiver på institusjonsnivå, f.eks. krav om deling når medieproduksjoner mottar støtte.
4. Meritteringsordninger der den enkelte lærer får anerkjennelse for å dele læringsressurser.
5. Vurdering av den enkelte institusjons og lærers innsats når det gjelder å dele egenprodusert innhold.
6. Kompetanseheving innen kreditering/opphavsrettslige forhold.
7. Holdningsskapende tiltak/utviklingsprogrammer om fordeler med å dele, eksempler på at det fungerer i praksis.
8. DelRett som opphavsrettslig ressurs kan linkes opp fra LOR.
9. Automatisering av metamerking

ENKEL OG GOD HÅNDTERING AV OPPHAVSRETTLIGE PROBLEMSTILLINGER

Tilgangsstyring iht. angitt domene for deling (hvem deler du med og på hvilke vilkår). Det kan f.eks. være:

1. Meg selv
2. Emnet/studentgruppen min
3. Min institusjon
4. Alle UH-institusjoner i Norge
5. Åpent

ET GODT INNFORINGSPROSJEKT MED GOD OPPLÆRING OG MED ENDRINGSLEDELSE SOM ET SENTRALT ELEMENT

Sentrale oppgaver:

- Videreutvikle produktet med utgangspunkt i brukernes behov og skalere forvaltning av tjenesten til å dekke hele sektoren
- Støtte opp om og tilrettelegge for innføring i institusjonenes brukermiljøer

Prosjektorganisasjon:

- Et sentralt prosjekt som koordinerer og produserer felles planer og materiell og som støtter, veileder og koordinerer de lokale innføringsprosjektene og skalerer forvaltning av tjenesten.
- Lokale innføringsprosjekter på hvert universitet og høyskole.

TIDSPLAN VIDERE

- Endelig versjon av utredningen oversendes KD 15. juni.
- Forslag til finansieringsmodell er oversendt KD men ikke vedtatt. Videre fremdrift i tråd med rapporten avhenger av dette, bl.a. et mer omfattende innføringsprogram.
- Arbeidet med endringsledelse og delingskultur er en transformasjon og vil pågå over mange år. Men det er ingenting å vente på – vi kan starte nå!

